

Pedriatrik Radyasyon Tedavisi:

Radyasyon tedavisi kanser tedavisi için x-ışınlarının kullanılmasıdır. Radyoterapi kanserli hücrelerin büyüme ve çoğalma yeteneğini bozar. Radyasyon tedavisi,tümörlü hücreleri öldürmeye, fakat normal hücrelerin iyileşmesini sağlamaya yöneliktir.

Çocuğunuz bir makineden radyasyon tedavisi aldıktan sonra radyoaktif hale **gelmez**. Yani size veya çocuğunuzla temas eden başka kişilere radyasyon geçmez.Giysilere veya vücuttan atılan ürünlere ilişkin özel önlemler alınması gerekmez.

Çocuğunuz radyasyon tedavisine başlamadan önce doktorunuz tedaviden beklenen sonuçları, radyasyonun olası yan etkilerini anlatır ve çocuğunuz radyoterapi sırasında hareketsiz durabilmesi için uyutulmaya (narkoza) ihtiyaç duyup duymayacağını belirler.

Doktorla görüşme sonrası çocuğunuza simülasyon işlemi yapılır. Simülasyon gerçek tedavi sırasında neler olacağına ilişkin bir fikir edinebilmek için çocuğunuzun tedavi pozisyonunun önceden belirlenmesidir. Tedavi edilecek bölge belirlendikten sonra çocuğunuz cildine tedavi pozisyonuna uygun renkli çizgiler çizilir. Bu çizgilerin hastalığın boyutunu değil çocuğunuzun tedavi pozisyonunu belirler. Çizgiler çizildikten sonra çocuğunuzun duş almasında sorun yoktur. **Fakat bu çizgileri keselemeyiniz silinmemesine dikkat ediniz.**

Radyasyon tedavisinin sağlıklı hücrelere verdiği zararın büyük kısmı onarılmasına rağmen, bazı yan etkileri vardır. Çocuğunuzun **tedavi bölgesi dışında bir semptomu olması beklenmez**. Yan etkiler vücudun bölgelerine ve çocuktan çocuğa göre değişir; hafif veya ağır olabilir.

Aşağıda radyoterapi alınan bölgelere yönelik görülebilecek yan etkiler anlatılmıştır.

Ağız veya Boyun

Ağız veya boyun bölgesine uygulanan radyasyon, ağızda kuruluk veya acılık, tat kaybı, boğazda yanma, ses kısıklığı veya yutma güçlüğüne

neden olabilir. Bunlara karşı doktorunuz ilaç önerebilir. Çocuğunuzun tedavisi sırasında doktorunuz ve hemşireniz belirli yiyeceklerin sınırlandırılmasını isteyebilir.

Çocuğunuzun dişleri tedavi öncesinde kontrol edilmelidir. Ağız bölgesine uygulanan radyasyon, diş çürüklerinin oluşmasını kolaylaştırabilir. Bu nedenle tedavi sonrasında da düzenli olarak kontrol ettirilmelidir. Dişleri yumuşak bir diş fırçasıyla düzenli olarak fırçalamak ve iyi bir ağız temizliği yapmak çok önemlidir. Çiğneme sorunu varsa, diyetisyen uygun bir diyet önerebilir. Şekersiz sakız salya akışını kolaylaştırmaya yardım edebilir. Çubuklu dondurmalar, serin içecekler veya dondurma, ağızda rahatlama sağlayabilir. Çocuğunuz asitli meyveler (portakal veya limon gibi) veya baharatlı, acı yiyecekler yememesi önerilir.

Göğüs

Göğüs bölgesine uygulanan radyasyon, yemek borusunun tahriş olması nedeniyle yutma güçlüğüne neden olabilir. Bu durumda doktorunuz size ilaç önerebilir. Hastalarda geçici kuru öksürük oluşabilir ve çok soğuk hava solunması bu durumu kötüleştirebilir. Serinletici nemlendirme cihazları kullanmak veya havayı kirletici maddelerden uzak durmak bu belirtileri hafifletebilir.

Eğer koltukaltı bölgesine tedavi uygulanıyorsa deodorant veya parfüm kullanmaması ve bu bölgenin tıraş edilmemesi (veya elektrikli makine kullanması) önerilir.

Karın

Karın bölgesine radyasyon uygulanması çocukta bulantı, kusma veya ishale neden olabilir. Bu semptomların kontrol edilmesi için doktorunuz ilaç önerebilir. Çocuğunuzda mide bulantısı veya kusma başlarsa, bu sırada kaybettiği suyu telafi etmek için bol miktarda sıvı alması önemlidir. Çocuğunuzun beslenmesi için en iyi zaman radyoterapiden 3 - 4 saat önce veya sonra olabilir.

Az az sık sık beslenmek, küçük öğün; tost veya kraker, mide bulantısını hafifletebilir ve kusmayı azaltabilir. Çocuğunuza yüksek kalorili, yüksek

proteinli yiyecekler vermeye çalışın. Kızartılmış, asitli veya baharatlı yiyecekler önerilmez. Çocuğunuzun diyetine ilişkin sorularınız varsa, doktorunuzdan veya hemşirenizden bir diyetisyenle görüşmeyi isteyebilirsiniz.

Pelvis

Pelvis (kasıklar ve leğen kemiği) bölgesine radyasyon uygulanması da çocuğunuzda bulantı, kusma veya ishale neden olabilir. Bu belirtiler *Karın* başlıklı bölümde açıklanmıştır.

Pelvis tedavisinde kız çocuklarının menstrüasyon dönemlerinde gecikme olabilir. Bu gecikme, radyasyonun dozuna bağlı olarak geçici veya kalıcı olabilir. Doktorunuz bu konuda sizi bilgilendirecektir.

Zaman zaman idrar yolu veya mesanede tahriş oluşabilir. İdrar yolu veya mesane enfeksiyonlarını önlemek için çocuğunuza bol miktarda sıvı vermeniz önerilir.

Ayrıca çocuğunuz, radyasyon tedavisiyle aynı zamanda kemoterapi alıyorsa, kan değerlerinde bir azalma olabilir. Bu nedenle, çocuğunuzun kan sayımlarının düzenli aralıklarla yapılması ve yakından izlenmesi önerilir.

Omurga

Omurga bölgesine uygulanan radyasyon da kan değerlerinde düşmeye neden olabilir. Yine çocuğunuzun kan değerlerine düzenli aralıklarla bakılması gerekir. Çocuğunuzun kan değerleri belirli bir eşiğin altına düşerse tedaviye geçici olarak ara verilebilir.

Baş

Kraniyal (baş) bölgesine uygulanan radyasyon, genellikle tedavi bölgesinde saç kaybına neden olur. Saç kaybı genellikle tedavinin ikinci haftasından sonra ortaya çıkar. Dökülen saçlar, kraniyal (baş) radyasyon tedavisi

tamamlandıktan 3 ay sonra genellikle çıkmaya başlar. Çocuğunuz isterse peruk, şapka veya eşarp takabilir.

Bazı çocuklar baş bölgesine radyasyon aldıklarında uykulu olabilirler. Bu durum tedavi tamamlandıktan sonra 6 haftaya kadar devam edebilir fakat geçicidir. Böyle bir durumda doktorunuza veya hemşirenize bilgi veriniz.

Cilt

Cilt reaksiyonları, tedavi bölgesindeki cildin kuruması veya koyulaşması şeklinde olabilir. Cilt reaksiyonları ağırlaşırsa, durumu doktorunuza veya hemşiresinize bildiriniz. Doktorunuz bu durumlarda özel bir krem önerebilir.

Çocuğunuzun radyasyon tedavisi tamamlanana kadar ciltteki işaretleri koruduğunuzdan emin olun. Çocuğunuz banyo yapabilir fakat işaretleri keselememeye dikkat edin. Ve lütfen çocuğunuzun doktoru veya hemşiresi tarafından önerilmemişse, çocuğunuzun cildi için **herhangi bir ürün kullanmayın.**

Bunlar çocuğunuz tedavi görürken ortaya çıkabilecek yan etkilerden bazılarıdır. Lütfen radyasyonun yan etkilerinin yalnızca radyasyon tedavisi aldığı bölgede ortaya çıkacağını unutmayın. Çocuğunuz, aynı anda kemoterapi ve radyasyon tedavisi görebilir. Bu durum, yan etkilere hangi tedavinin yol açtığını belirlemede bazen zorluk çıkarabilir.

Çocuğunuzun doktoru ve hemşiresi, çocuğunuzu yakından izleyecek ve yan etki işaretlerini araştıracak ve yan etkileri kontrol altına almaya çalışacaktır.